

Lessenserie Markt

Antwoordenboekje

Markt en marktstructuur – Herhaling

1. Wat betekent productdifferentiatie?
Productdifferentiatie betekent dat verschillende producten op de markt verschillend van elkaar zijn.
2. Waarom doen bedrijven aan productdifferentiatie?
Door productdifferentiatie is het mogelijk om de consument een voorkeur voor een bepaald product te laten krijgen.
3. Welke drie soorten producten bestaan er?
Homogene, heterogene en onafhankelijke producten.
4. Bedenk een voorbeeld van alledrie producten van vraag 3.
Naar eigen inzicht.
5. Teken een lijn van *hetzelfde* naar *helemaal verschillend* en plaats hierop jouw antwoorden van vraag 4.
Naar eigen inzicht. Het onafhankelijke en homogene product staan aan het einde. Het heterogene product staat ergens middenin.
6. Wat zijn toetredingsdrempels?
Toetredingsdrempels zijn regels of investeringen die ervoor zorgen dat intreden in een markt moeilijk is.
7. Wat gebeurt er als op een markt *lage* toetredingsdrempels bestaan?
Hierdoor ontstaat meer concurrentie omdat het makkelijker is om op de markt te komen. Hierdoor dalen prijzen.
8. Wat gebeurt er als op een markt *hoge* toetredingsdrempels bestaan?
Hierdoor ontstaat minder concurrentie omdat het moeilijker is om op de markt te komen. Hierdoor stijgen prijzen.
9. Noem een voorbeeld van een markt met lage toetredingsdrempels.
Naar eigen inzicht.
10. Noem een voorbeeld van een markt met hoge toetredingsdrempels. Leg uit wat de toetredingsdrempels zijn.
Naar eigen inzicht

Markt en marktstructuur – Basisopgaven

1. Welke eigenschappen hebben markten?
Aantal aanbieders, aantal vragers, soort goed, transparantie, toetredingsdrempel en invloed van aanbieder op de prijs.
2. Wat is een concrete markt?
Een concrete markt is een fysieke of digitale, bestaande markt.
3. Wat is een abstracte markt?
Een abstracte markt is een concept en geen daadwerkelijke markt waar je op kunt handelen. Abstracte markten bestaan alleen in theorie en worden soms gebruikt om een groep concrete markten aan te duiden.
4. Over welke soort markt hebben we het vaak bij economie?
Abstracte markten.
5. Noem een voorbeeld van een abstracte markt en een concrete markt die bij elkaar horen.
Naar eigen inzicht.
6. Wat zijn homogene producten?
Homogene producten zijn producten die op elkaar lijken in de ogen van de consument.
7. Wat zijn heterogene producten?
Heterogene producten zijn producten die in het oog van de consumenten niet op elkaar lijken.
8. Noem een voorbeeld van een homogeen en een heterogeen product.
Naar eigen inzicht.

Marktvormen — Herhaling

1. Wat betekent productdifferentiatie?
Productdifferentiatie betekent dat verschillende producten op de markt verschillend van elkaar zijn.
2. Waarom doen bedrijven aan productdifferentiatie?
Door productdifferentiatie is het mogelijk om de consument een voorkeur voor een bepaald product te laten krijgen.
3. Welke drie soorten producten bestaan er?
Homogene, heterogene en onafhankelijke producten.
4. Bedenk een voorbeeld van alledrie producten van vraag 3.
Naar eigen inzicht.
5. Teken een lijn van *hetzelfde* naar *helemaal verschillend* en plaats hierop jouw antwoorden van vraag 4.
Naar eigen inzicht. Het onafhankelijke en homogene product staan aan het einde. Het heterogene product staat ergens middenin.
6. Wat zijn toetredingsdrempels?
Toetredingsdrempels zijn regels of investeringen die ervoor zorgen dat intreden in een markt moeilijk is.
7. Wat gebeurt er als op een markt *lage* toetredingsdrempels bestaan?
Hierdoor ontstaat meer concurrentie omdat het makkelijker is om op de markt te komen. Hierdoor dalen prijzen.
8. Wat gebeurt er als op een markt *hoge* toetredingsdrempels bestaan?
Hierdoor ontstaat minder concurrentie omdat het moeilijker is om op de markt te komen. Hierdoor stijgen prijzen.
9. Noem een voorbeeld van een markt met lage toetredingsdrempels.
Naar eigen inzicht.
10. Noem een voorbeeld van een markt met hoge toetredingsdrempels. Leg uit wat de toetredingsdrempels zijn.
Naar eigen inzicht

Marktvormen – Opgaven

1. Welke verschillende marktvormen bestaan er?
Volkomen concurrentie, monopolistische concurrentie, homogene oligopolie, heterogene oligopolie, monopolie
2. Op welke eigenschappen verschillen marktvormen van elkaar?
Aantal aanbieders, aantal vragers, soort goed, transparantie, toetredingsdrempels, invloed aanbieder op prijs.
3. Noem van elke marktvorm een voorbeeld. Leg uit waarom dit voorbeeld bij de marktvorm hoort, gebruik hierbij de eigenschappen die deze marktvorm heeft.
Naar eigen inzicht
4. Maak een tabel met de verschillende marktvormen. Zet bovenaan de tabel het type product (homogeen/heterogeen) en in de rijen het aantal aanbieders (veel, weinig, één).

Aantal aanbieders	Homogeen product	Heterogeen product
Veel	Volkomen concurrentie	Monopolistische concurrentie
Weinig	Homogene oligopolie	Heterogene oligopolie
Eén	Monopolie	

Marktevenwicht – Herhaling

1. Waaruit bestaat de collectieve vraag?
De collectieve vraag bestaat uit alle individuele vraaglijnen.
2. Uit welke stappen bestaat het stappenplan voor het opstellen van de collectieve vraaglijn?
 1. *Schrijf de formule op.*
 2. *Bereken welke hoeveelheid er gevraagd wordt wanneer geldt dat $p = 0$*
 3. *Bereken bij welke prijs de gevraagde hoeveelheid 0 is.*
 4. *Teken een assenstelsel en teken de vraaglijn.*
3. Maak de Test Jezelf-opgave op de website.
Zie website.
4. Waaruit bestaat het collectieve aanbod?
Het collectieve vraag bestaat uit alle individuele vraaglijnen.
5. Uit welke stappen bestaat het stappenplan voor het opstellen van de collectieve aanbodlijn?
 1. *Schrijf de formule op.*
 2. *Bereken bij welke prijs de gevraagde hoeveelheid 0 is.*
 3. *Bereken een punt met een andere, willekeurige prijs*
 4. *Teken een assenstelsel en teken de aanbodlijn door de twee punten.*
6. Maak de Test Jezelf-opgave op de website.
Zie website.
7. Wanneer verschuift de vraaglijn?
De vraaglijn verandert wanneer er bij elke gegeven prijs meer of minder van het goed gevraagd wordt.
8. Welke oorzaken zorgen voor een verschuiving van de vraaglijn?
 - *De behoefte van de vragers verandert.*
 - *Het budget van de vragers verandert.*
 - *De prijs van substitutiegoederen verandert.*
 - *De prijs van complementaire goederen verandert.*
 - *Het aantal vragers verandert.*
9. Wanneer verschuift de aanbodlijn?
De aanbodlijn verandert wanneer er bij een gegeven prijs er meer of minder van het goed aangeboden wordt.
10. Welke oorzaken zorgen voor een verschuiving van de aanbodlijn?
 - *Het aantal aanbieders verandert.*
 - *De kostprijs van het product verandert.*
 - *De overheid grijpt in de markt met accijns, invoerheffingen of subsidies.*
 - *Technologische vooruitgang, hierdoor kan er goedkoper geproduceerd worden.*

Marktevenwicht – Basisopgaven

1. Wanneer is er sprake van een marktevenwicht?
Wanneer de collectieve vraag en het collectieve aanbod gelijk zijn.
2. Welke twee mechanismes zorgen ervoor dat de markt altijd uitkomt op het evenwicht?
De onzichtbare hand en de marktmeester
3. Waarvoor staat p^* en waar vind ik deze en in welke grafiek?
De evenwichtsprijs. Deze vind je op het snijpunt van Q_V en Q_A in de collectieve grafiek.
4. Waarvoor staat q^* ?
De individuele evenwichtshoeveelheid.
5. Waarvoor staat Q^* en waar vind ik deze en in welke grafiek?
De collectieve evenwichtshoeveelheid. Deze vind je op het snijpunt van Q_V en Q_A in de collectieve grafiek.
6. Hoe bereken ik de opbrengst met de formule Q_A
Vul p^ in bij Q_A . Vermenigvuldig het antwoord met p^**
7. Hoe bereken ik de kosten met de formule TK
Vul q^ in bij TK.*
8. Hoe bereken ik de winst met het antwoord van vraag 6 en 7.
 $TW = TO - TK$.

Break-evenpoint en maximale omzet – Herhaling

1. Met welke negen variabelen rekenen we bij markten?
TO, TK, TW
GO, GTK, GW
MO, MK, MW
2. Welke drie verschillende dingen worden met deze variabelen beschreven?
De opbrengst, kosten en winst.
3. Hoe kun je met behulp van de opbrengsten en kosten de winst uitrekenen?
 $O - K = W$
4. Hoe kun je met de totale kosten de gemiddelde kosten uitrekenen?
 $TK \div q = GTK$
5. Waar is GO altijd gelijk aan?
 $GO = p$
6. Waar is GO bij de markt volkomen concurrentie nog meer gelijk?
 $GO = MO = p$

Break-evenpoint en maximale omzet — Basisopgaven

1. Welke twee variabelen heb je nodig om de break-evenomzet te berekenen (twee antwoorden)
TO & TK of GO & GTK.
2. Welke drie dingen kun je berekenen over het break-evenpoint?
Coördinaten, break-evenafzet en break-evenomzet.
3. Wat is de formule voor de break-evenomzet?
 $p \times q$
4. Welke grafiek heb je nodig om de maximale omzet te berekenen?
De grafiek van de individuele aanbieder.
5. Welke lijn heb je nodig om de maximale omzet te berekenen?
TO.
6. Waar vind ik de maximale omzet in de grafiek?
Het gebied onder de TO-lijn.
7. Het gebied van de maximale omzet heeft een speciale vorm. Wat is deze vorm en hoe bereken ik hiervan het oppervlakte?
Een driehoek. De oppervlakte van een driehoek is hoogte \times breedte \times 0,5

Volkomen concurrentie & monopolistische concurrentie – Herhaling

1. Wat betekent productdifferentiatie?
Productdifferentiatie betekent dat verschillende producten op de markt verschillend van elkaar zijn.
2. Waarom doen bedrijven aan productdifferentiatie?
Door productdifferentiatie is het mogelijk om de consument een voorkeur voor een bepaald product te laten krijgen.
3. Welke drie soorten producten bestaan er?
Homogene, heterogene en onafhankelijke producten.
4. Bedenk een voorbeeld van alledrie producten van vraag 3.
Naar eigen inzicht.
5. Teken een lijn van *hetzelfde* naar *helemaal verschillend* en plaats hierop jouw antwoorden van vraag 4.
Naar eigen inzicht. Het onafhankelijke en homogene product staan aan het einde. Het heterogene product staat ergens middenin.
6. Wat zijn toetredingsdrempels?
Toetredingsdrempels zijn regels of investeringen die ervoor zorgen dat intreden in een markt moeilijk is.
7. Wat gebeurt er als op een markt *lage* toetredingsdrempels bestaan?
Hierdoor ontstaat meer concurrentie omdat het makkelijker is om op de markt te komen. Hierdoor dalen prijzen.
8. Wat gebeurt er als op een markt *hoge* toetredingsdrempels bestaan?
Hierdoor ontstaat minder concurrentie omdat het moeilijker is om op de markt te komen. Hierdoor stijgen prijzen.
9. Noem een voorbeeld van een markt met lage toetredingsdrempels.
Naar eigen inzicht.
10. Noem een voorbeeld van een markt met hoge toetredingsdrempels. Leg uit wat de toetredingsdrempels zijn.
Naar eigen inzicht

Volkomen concurrentie & monopolistische concurrentie — Basisopgaven

1. Noem de vijf eigenschappen van de markt volkomen concurrentie.
 - *Veel vragers en aanbieders*
 - *Homogene producten*
 - *Volledige transparantie*
 - *Geen toetredingsdrempels*
 - *Gelijke technologie voor alle aanbieders*
2. Leg in eigen woorden uit welke twee gevolgen ontstaan door de volledige transparantie op de markt volkomen concurrentie.
 - *Producenten hebben geen invloed op de prijs omdat de producten homogeen zijn en iedereen alle informatie heeft. Wanneer een producent duurder wordt dan de laagste prijs verliest hij alle klanten.*
 - *Iedereen kent alle technologie van alle andere aanbieders. Alle aanbieders zullen dus de technologie gebruiken die het goedkoopste produceert. Daarom is technologie voor alle aanbieders gelijk.*
3. Geef voor elke van de vijf eigenschappen van de markt volkomen concurrentie aan welk gevolg de eigenschap heeft voor de marktwerking.
 - **Veel vragers en aanbieders:** *meer concurrentie. Hierdoor daalt de evenwichtsprijs*
 - **Homogene producten:** *de producten van iedereen zijn hetzelfde. Meer concurrentie, hierdoor lagere marktprijs.*
 - **Volledige transparantie:** *vragers kiezen de laagste prijs omdat ze alle prijzen weten. Aanbieders hebben dezelfde technologie*
 - **Geen toetredingsdrempels:** *de winst wordt uiteindelijk 0.*
 - **Gelijke technologie voor alle aanbieders:** *de kostprijs van alle aanbieders is gelijk.*
4. Geef een reden waarom de markt volkomen concurrentie in de praktijk niet bestaat.

Er is geen enkele markt waar de concurrentie zo absoluut is. De meeste markten hebben bijvoorbeeld onvoldoende transparantie.
5. Wat is het belangrijkste verschil tussen de markten volkomen concurrentie en monopolistische concurrentie?

De producten op de markt monopolistische concurrentie zijn heterogeen.
6. Welke van de andere vier eigenschappen van de markt volkomen concurrentie worden anders door het verschil genoemd bij vraag 5? Geef voor elke eigenschap aan of hij veranderd en, wanneer dit het geval is, hoe en waarom.
 - **Technologie:** *niet langer gelijk.*
 - **Toetredingsdrempels:** *er ontstaan toetredingsdrempels. Producenten moeten een variant maken op bestaande producten*
 - **Transparantie:** *de markt is door de verschillende producten minder transparant.*

Volkomen concurrentie maximale winst – Herhaling

1. Noem de vijf eigenschappen van de markt volkomen concurrentie.
 - *Veel vragers en aanbieders*
 - *Homogene producten*
 - *Volledige transparantie*
 - *Geen toetredingsdrempels*
 - *Gelijke technologie voor alle aanbieders*
2. Leg in eigen woorden uit welke twee gevolgen ontstaan door de volledige transparantie op de markt volkomen concurrentie.
 - *Producenten hebben geen invloed op de prijs omdat de producten homogeen zijn en iedereen alle informatie heeft. Wanneer een producent duurder wordt dan de laagste prijs verliest hij alle klanten.*
 - *Iedereen kent alle technologie van alle andere aanbieders. Alle aanbieders zullen dus de technologie gebruiken die het goedkoopste produceert. Daarom is technologie voor alle aanbieders gelijk.*
3. Geef voor elke van de vijf eigenschappen van de markt volkomen concurrentie aan welk gevolg de eigenschap heeft voor de marktwerking.
 - **Veel vragers en aanbieders:** *meer concurrentie. Hierdoor daalt de evenwichtsprijs*
 - **Homogene producten:** *de producten van iedereen zijn hetzelfde. Meer concurrentie, hierdoor lagere marktprijs.*
 - **Volledige transparantie:** *vragers kiezen de laagste prijs omdat ze alle prijzen weten. Aanbieders hebben dezelfde technologie*
 - **Geen toetredingsdrempels:** *de winst wordt uiteindelijk 0.*
 - **Gelijke technologie voor alle aanbieders:** *de kostprijs van alle aanbieders is gelijk.*
4. Geef een reden waarom de markt volkomen concurrentie in de praktijk niet bestaat.

Er is geen enkele markt waar de concurrentie zo absoluut is. De meeste markten hebben bijvoorbeeld onvoldoende transparantie.

5. Met welke negen variabelen rekenen we bij markten?
TO, TK, TW
GO, GTK, GW
MO, MK, MW
6. Welke drie verschillende dingen worden met deze variabelen beschreven?
De opbrengst, kosten en winst.
7. Hoe kun je met behulp van de opbrengsten en kosten de winst uitrekenen?
 $O - K = W$
8. Hoe kun je met de totale kosten de gemiddelde kosten uitrekenen?
 $TK \div q = GTK$
9. Waar is GO bij de markt volkomen concurrentie gelijk aan?
 $GO = MO = p$

Volkomen concurrentie maximale winst – Basisopgaven

1. Welke regel over variabelen heb je nodig voordat je de maximale winst gaat berekenen?
 $p = GO = MO$
2. Wat betekenen de variabelen p , p^* , q , Q , Q^* , Q_A , Q_V , MO , MK en GTK ?
 p voor prijs
 p^* voor evenwichtsprijs
 q voor individuele hoeveelheid
 Q voor collectieve hoeveelheid
 Q^* voor evenwichtshoeveelheid (quantity)
 Q_A voor collectieve aanbod
 Q_V voor collectieve vraag
 MO voor marginale opbrengst
 MK voor marginale kosten
 GTK voor gemiddelde totale kosten
3. Welke vijf stappen moet je zetten om de maximale winst bij volkomen concurrentie te berekenen?
 1. Zoek p^* bij $Q_A = Q_V$
 2. $p = MO$ en p is altijd gelijk. Teken daarom in de individuele grafiek een MO -lijn ter hoogte van de evenwichtsprijs
 3. Maximale winst bij $MO = MK$. Vind hier q^*
 4. Ga naar beneden vanaf het snijpunt en vind GTK voor q^*
 5. Vul in Maximale winst = $(p^* - GTK) \times q^*$
4. Hoeveel is de winst van aanbieders bij het evenwicht van volkomen concurrentie op de lange termijn?
 0 .
5. Welke twee stappen moet je zetten om de maximale winst bij volkomen concurrentie op de lange termijn te berekenen?
 1. Zoek voor de individuele aanbieder het laagste punt op de GTK -lijn. Hier vind je p^* .
(tip: dit is het punt waarop GTK en MK elkaar snijden!)
 2. Vind op de collectieve grafiek Q voor p^* . Dit is het nieuwe snijpunt voor Q_A en Q_V
6. Hoe luidt de formule voor het berekenen van het aantal aanbieders op de markt volkomen concurrentie?
collectieve hoeveelheid \div individuele hoeveelheid of $Q \div q$

Monopolie theorie & rekenen – Herhaling

1. Wat betekent productdifferentiatie?
Productdifferentiatie betekent dat verschillende producten op de markt verschillend van elkaar zijn.
2. Waarom doen bedrijven aan productdifferentiatie?
Door productdifferentiatie is het mogelijk om de consument een voorkeur voor een bepaald product te laten krijgen.
3. Welke drie soorten producten bestaan er?
Homogene, heterogene en onafhankelijke producten.
4. Bedenk een voorbeeld van alledrie producten van vraag 3.
Naar eigen inzicht.
5. Teken een lijn van *hetzelfde* naar *helemaal verschillend* en plaats hierop jouw antwoorden van vraag 4.
Naar eigen inzicht. Het onafhankelijke en homogene product staan aan het einde. Het heterogene product staat ergens middenin.
6. Wat zijn toetredingsdrempels?
Toetredingsdrempels zijn regels of investeringen die ervoor zorgen dat intreden in een markt moeilijk is.
7. Wat gebeurt er als op een markt *lage* toetredingsdrempels bestaan?
Hierdoor ontstaat meer concurrentie omdat het makkelijker is om op de markt te komen. Hierdoor dalen prijzen.
8. Wat gebeurt er als op een markt *hoge* toetredingsdrempels bestaan?
Hierdoor ontstaat minder concurrentie omdat het moeilijker is om op de markt te komen. Hierdoor stijgen prijzen.
9. Noem een voorbeeld van een markt met lage toetredingsdrempels.
Naar eigen inzicht.
10. Noem een voorbeeld van een markt met hoge toetredingsdrempels. Leg uit wat de toetredingsdrempels zijn.
Naar eigen inzicht
11. Met welke negen variabelen rekenen we bij markten?
*TO, TK, TW
GO, GTK, GW
MO, MK, MW*
12. Welke drie verschillende dingen worden met deze variabelen beschreven?
De opbrengst, kosten en winst.
13. Hoe kun je met behulp van de opbrengsten en kosten de winst uitrekenen?
 $O - K = W$
14. Hoe kun je met de totale kosten de gemiddelde kosten uitrekenen?
 $TK \div q = GTK$
15. Waar is GO altijd gelijk aan?
 $GO = p$
16. Waar is GO bij de markt volkomen concurrentie nog meer gelijk?
 $GO = MO = p$

Monopolie theorie & rekenen – Basisopgaven

1. Welke lijnen heb je nodig voor het berekenen van de maximale winst bij de markt monopolie?
MO en MK (eventueel GTK).
2. Welke lijn heb je niet altijd nodig?
GTK.
3. Wanneer heb je deze lijn wel nodig en wanneer niet?
*Wanneer MK horizontaal is **niet**, anders wel.*
4. Welke lijn gebruik je wanneer deze lijn er niet is?
MK.
5. Welke vier stappen moet je zetten om de maximale winst bij monopolie te berekenen?
 1. *Vind $MO = MK$. Op dit punt vind je q^**
 2. *Vind p^* op de Q_v -lijn voor q^**
 3. **Wanneer MK horizontaal is,**
vind p (kostprijs) op het snijpunt van $MO = MK$
Wanneer MK niet horizontaal is,
*vind p (kostprijs) op de GTK-lijn voor q^**
 4. *De winst is nu de evenwichtsprijs gevonden bij stap 2 – de kostprijs gevonden bij stap 3 \times de hoeveelheid gevonden bij stap 1, ofwel*
 5. *$(p - GTK) \times q$*

Oligopolie theorie & rekenen – Herhaling

1. Wat betekent productdifferentiatie?
Productdifferentiatie betekent dat verschillende producten op de markt verschillend van elkaar zijn.
2. Waarom doen bedrijven aan productdifferentiatie?
Door productdifferentiatie is het mogelijk om de consument een voorkeur voor een bepaald product te laten krijgen.
3. Welke drie soorten producten bestaan er?
Homogene, heterogene en onafhankelijke producten.
4. Bedenk een voorbeeld van alledrie producten van vraag 3.
Naar eigen inzicht.
5. Teken een lijn van *hetzelfde* naar *helemaal verschillend* en plaats hierop jouw antwoorden van vraag 4.
Naar eigen inzicht. Het onafhankelijke en homogene product staan aan het einde. Het heterogene product staat ergens middenin.
6. Wat zijn toetredingsdrempels?
Toetredingsdrempels zijn regels of investeringen die ervoor zorgen dat intreden in een markt moeilijk is.
7. Wat gebeurt er als op een markt *lage* toetredingsdrempels bestaan?
Hierdoor ontstaat meer concurrentie omdat het makkelijker is om op de markt te komen. Hierdoor dalen prijzen.
8. Wat gebeurt er als op een markt *hoge* toetredingsdrempels bestaan?
Hierdoor ontstaat minder concurrentie omdat het moeilijker is om op de markt te komen. Hierdoor stijgen prijzen.
9. Noem een voorbeeld van een markt met lage toetredingsdrempels.
Naar eigen inzicht.
10. Noem een voorbeeld van een markt met hoge toetredingsdrempels. Leg uit wat de toetredingsdrempels zijn.
Naar eigen inzicht
11. Met welke negen variabelen rekenen we bij markten?
*TO, TK, TW
GO, GTK, GW
MO, MK, MW*
12. Welke drie verschillende dingen worden met deze variabelen beschreven?
De opbrengst, kosten en winst.
13. Hoe kun je met behulp van de opbrengsten en kosten de winst uitrekenen?
 $O - K = W$
14. Hoe kun je met de totale kosten de gemiddelde kosten uitrekenen?
 $TK \div q = GTK$
15. Waar is GO altijd gelijk aan?
 $GO = p$
16. Waar is GO bij de markt volkomen concurrentie nog meer gelijk?
 $GO = MO = p$

Oligopolie theorie & rekenen – Basisopgaven

1. Waar moet een oligopolist rekening mee houden bij het berekenen van zijn maximale winst?
De andere oligopolisten.
2. Welke formule hoort bij vraag 1?
 $q = Q - q_{\text{andere aanbieders}}$
3. Welke variabelen heb je nodig voor het berekenen van de maximale winst bij de markt oligopolie?
MO, MK, TK, TO.